

Teisingumo Teismas patvirtina savo praktiką, pagal kurią ilgam laikui atidėtų / labai pavėlavusių skrydžių keleiviams gali tekti mokėti kompensaciją

Keleiviai, galutinę paskirties vietą pasiekę trimis ar daugiau valandų vėliau nei numatytas atvykimo laikas, iš oro transporto bendrovės gali reikalauti nustatyto dydžio kompensacijos, nebent šį atidėjimą / vėlavimą lėmė ypatingos aplinkybės

Pagal Sąjungos teisę¹ numatyta, kad panaikinto skrydžio keleiviai gali gauti nustatyto 250–600 eurų dydžio kompensaciją. Sprendime *Sturgeon*² Teisingumo Teismas nusprendė, kad teisės į kompensaciją požiūriu atidėtų / pavėlavusių skrydžių keleivius galima prilyginti panaikintų skrydžių keleiviams. Taigi, Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei jie pasiekia galutinę paskirties vietą trimis ar daugiau valandų vėliau nei iš pradžių numatytas atvykimo laikas, jie gali reikalauti iš oro transporto bendrovės išmokėti nustatyto dydžio kompensaciją, nebent šį atidėjimą / vėlavimą lėmė ypatingos aplinkybės.

Amtsgericht Köln (Kelno apylinkės teismas, Vokietija) ir *High Court of Justice* (Jungtinė Karalystė) prašo išsamiau paaiškinti Sprendimo *Sturgeon* taikymo sritį. Pirmoje byloje (C–581/10) Vokietijos teismas nagrinėja keleivių ir oro transporto bendrovės *Lufthansa* ginčą dėl daugiau kaip 24 valandas, palyginti su iš pradžių numatyto laiku, pavėlavusio skrydžio. Antroje byloje (C–629/10), *TUI Travel*, *British Airways*, *easyJet Airline* ir *International Air Transport Association* (Tarptautinė oro transporto asociacija, toliau – IATA) kreipėsi į Jungtinės Karalystės teismą dėl *Civil Aviation Authority* (Civilinės aviacijos institucija) atsisakymo patenkinti jų prašymą nereikalauti mokėti kompensacijos atidėtų / pavėlavusių skrydžių keleiviams. Ši nepriklausoma organizacija, kuriai pavesta prižiūrėti, kaip laikomasi oro transporto teisės aktų Jungtinėje Karalystėje, nurodė, kad ji privalo laikytis Sprendimo *Sturgeon*.

Šiandien priimtame sprendime Teisingumo Teismas patvirtina Sąjungos teisės išaiškinimą, pateiktą Sprendime *Sturgeon*. Jis primena, kad, vadovaujantis **vienodo požiūrio principu**, atidėtų / pavėlavusių skrydžių keleiviai laikytini atsidūrę situacijoje, panašioje į „paskutinę minutę“ atšauktų skrydžių keleivių situaciją, kiek ji susijusi su keleivių teise į kompensaciją, nes šie keleiviai patiria panašų nepatogumą, t. y. praranda laiko.

Kadangi atšauktų skrydžių keleiviai turi teisę į kompensaciją, kai praranda tris ar daugiau valandų, Teisingumo Teismas nusprendė, kad **atidėtų / vėluojančių skrydžių keleiviai taip pat gali remtis tokia teise**, kai dėl skrydžio atidėjimo / vėlavimo praranda tiek pat laiko, t. y. **kai galutinę paskirties vietą pasiekia trimis ar daugiau valandų vėliau nei iš pradžių oro transporto vežėjo numatytas atvykimo laikas**.

Tačiau priimdamas tokį teisės aktą Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė nustatyti pusiausvyrą tarp oro transporto keleivių ir oro transporto vežėjų interesų. Todėl **toks atidėjimas / vėlavimas nesuteikia keleiviams teisės į kompensaciją, jei oro transporto vežėjas gali įrodyti, kad atidėjimą ilgam laikui / didelį vėlavimą lėmė ypatingos aplinkybės, kurių nebūtų buvę galima**

¹ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisykles atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju (OL L 46, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 8 t., p. 10).

² 2009 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Sturgeon* ([C–402/07](#) ir [C–432/07](#)). Taip pat žr. Pranešimą spaudai [Nr. 102/09](#).

išvengti net ir imantis visų pagrįstų priemonių, t. y. aplinkybės, kurių oro transporto vežėjas negali realiai kontroliuoti.

Teisingumo Teismas taip pat pažymi, kad reikalavimas išmokėti kompensaciją atidėtų / pavėlavusių skrydžių keleiviams **yra suderinamas su Monrealio konvencija**³. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatuoja, kad nuo skrydžio atidėjimo / vėlavimo neatsiejamas laiko praradimas yra nepatogumas, kurio Monrealio konvencija nereglementuoja. Todėl pareiga išmokėti kompensaciją atidėtų / pavėlavusių skrydžių keleiviams nepatenka į šios konvencijos taikymo sritį ir papildo joje numatytą žalos atlyginimo sistemą.

Be to, Teisingumo Teismas mano, kad ši pareiga suderinama ir su **teisinio saugumo principu**, pagal kurį oro transporto keleiviai ir vežėjai turi tiksliai žinoti atitinkamų savo teisių ir pareigų apimtį.

Be to, Teisingumo Teismas patikslina, kad toks reikalavimas **atitinka proporcingumo principą, pagal kurį** Europos Sąjungos institucijų veiksmai turi neviršyti to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamo reglamentavimo teisėtiems tikslams pasiekti, o sukelti nepatogumai neturėtų būti neproporcingi nurodytiems tikslams. Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas konstatuoja, kad pareiga išmokėti kompensaciją atsiranda ne dėl kiekvieno atidėjimo / vėlavimo, o tik dėl atidėjimo ilgam laikui / didelio vėlavimo. Be to, oro transporto vežėjai neprivalo mokėti kompensacijos, jei gali įrodyti, kad skrydis atšauktas arba atidėtas ilgam laikui / labai pavėlavo dėl ypatingų aplinkybių.

Galiausiai Teisingumo Teismas nagrinėja atitinkamų oro transporto bendrovių prašymus apriboti priimto sprendimo poveikį laiko atžvilgiu. Bendrovės mano, kad Sąjungos teise negalima grįsti keleivių reikalavimų išmokėti kompensacijas dėl skrydžių, kurie buvo atidėti / pavėlavo iki šio sprendimo paskelbimo datos, išskyrus tuos keleivių reikalavimus, kuriuos jie nurodė iki šio sprendimo priėmimo datos teismams pareikštuose ieškiniuose.

Dėl šių prašymų **Teisingumo Teismas nurodė, kad šio sprendimo poveikio laiko atžvilgiu riboti nereikia.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ 1999 m. gegužės 28 d. Monrealyje priimta konvencija dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo, Europos Bendrijos pasirašyta ir jos vardu patvirtinta 2001 m. balandžio 5 d. Tarybos sprendimu 2001/539/EB (OL L 194, p. 38; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 5 t., p. 491).